

Dosarul nr.2r-546/2021

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. V. Gîrleanu)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Pahopol, O. Cojocaru, R. Pulbere)

DECIZIE

22 septembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Svetlana Morozova,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea
Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 16 din mun. Chișinău, în procedura
falimentului, împotriva Svetlanei Morozova, Valerii Morozov, Olgăi Morozova, Igor
Morozov și Alexei Morozov cu privire la încasarea datoriei și compensarea
cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 23 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost restituită cererea de apel declarată de Svetlana Morozov și Valerii Morozov,
reprezențați de avocatul Veaceslav Roșca împotriva hotărârii din 07 septembrie 2020
a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

La 06 mai 2020, ÎMGFL nr.16, în procedura falimentului, a depus cerere de
chemare în judecată împotriva Svetlanei Morozova, Valerii Morozov, Olgăi
Morozova, Igor Morozov și Alexei Morozov cu privire la încasarea datoriei și
compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 07 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a
fost admisă, acțiunea depusă de ÎMGFL nr.16, în procedura falimentului, împotriva
Svetlanei Morozova, Valerii Morozov, Olgăi Morozova, Igor Morozov și Alexei
Morozov cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, a
fost încasat, în mod solidar, de la Svetlana Morozova, Valerii Morozov, Olga
Morozova, Igor Morozov și Alexei Morozov în beneficiul ÎMGFL nr.16 datoria
pentru consumul energiei termice, pentru perioada martie 2017 – februarie 2020, în
mărime de 25 297,41 de lei și taxa de stat în beneficiul statului în mărime de 758,92
de lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 05 octombrie 2020, Svetlana
Morozova și Valerii Morozov, reprezentați de avocatul Veaceslav Roșca, au declarat
apel nemotivat împotriva hotărârii din 07 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău,
sediul Centru, solicitând casarea hotărârii primei instanțe cu emitere unei noi decizi
privind respingerea acțiunii.

Prin încheierea din 23 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel, fiind acordat termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii apelanților Morozova Svetlana și Morozov Valerii, reprezentați de avocatul Veaceslav Roșca, pentru depunerea cererii de apel în conformitate cu prevederile art. 364 – 365 din Codul de procedură civilă, inclusiv în limba de stat și într-un număr egal cu participanții la proces, și prezentarea dovezii achitării taxei de stat în suma de 569,19 de lei. Concomitent, s-a explicat apelanților că, în caz dacă nu va lichida neajunsurile indicate cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

Încheierea nominalizată a fost expediată reprezentantului apelanților Svetlana Morozova și Valerii Morozov - avocatului Veaceslav Roșca la adresa indicată în cererea de apel (f.d. 75), fiind recepționată la 04 decembrie 2020, fapt confirmat prin aplicarea semnăturii pe avizul de recepție, anexat la materialele cauzei. (f.d.76)

La 18 decembrie 2020, Svetlana Morozova și Valerii Morozov, reprezentați de avocatul Roșca Veaceslav, au depus cerere de apel motivată prin care a solicitat amânarea achitării taxei de stat pînă la prima ședință de judecată. (f.d.77-81)

Prin încheierea din 18 decembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, apelul declarat de Svetlana Morozova și Valerii Morozov, reprezentați de avocatul Veaceslav Roșca, a fost primită spre examinare și a fost fixată ședința de judecată pentru 02 martie 2021 ora 15:00 (f.d.83), în acest sens fiind expediată înștiințare participanților la proces (f.d.84), avînd în vedere faptul că, cauza civilă se examinează în procedura cererilor cu valoare redusă conform prevederilor art.276³ din Codul de procedură civilă.

Prin încheierea din 02 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituit apelul declarat de Svetlana Morozova și Valerii Morozov, reprezentați de avocatul Veaceslav Roșca, împotriva hotărârii din 07 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 15 iunie 2021, Svetlana Morozova, a declarat recurs împotriva încheierii din 02 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel la faza de primire spre examinare a cererii.

În motivarea recursului Svetlana Morozova, a invocat că, încheierea instanței de apel este neîntemeiată, deoarece ultima nu a recepționat înștiințarea instanțe de apel cu referire la ședința de judecată fixată pentru 02 martie 2021, deci nu a cunoscut despre data și locul desfășurării ședinței, mai mult de atât susține că, nici de pe portalul instanțelor de judecată nu există informație despre ședința stabilită.

Astfel, consideră că, instanța de apel la emiterea încheierii contestate nu a ținut cont despre faptul că părțile nu au fost legal citate, încălcînd dreptul la un proces echitabil și principiului accesului la justiție, drept garantat prin prisma art.6 CtEDO.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs constată că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea la 02 martie 2021.

Prin scrisoarea de însoțire din 19 aprilie 2021, se confirmă faptul că, Curtea de Apel Chișinău a expediat participanților la proces copia încheierii din 02 martie 2021 (f.d. 99), însă la materialele dosarului lipsesc date de recepționare a încheierii recurate.

Astfel, instanța de recurs consideră că, recurenta s-a conformat prevederilor legale și a depus cererea de recurs în termen.

Prin notificarea din 04 august 2021, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimătei copia recursului, pentru cunoștință. (f.d.117)

La 21 august 2021, prin intermediul oficiului poștal ÎMGFL nr.16, în procedura falimentului, a depus referință la recursul declarat de Svetlana Morozova, prin care a solicitat respingerea recursului și menținerea încheierii din 02 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Potrivit art. 365 alin. (1), lit. d) și e) și alin. (4) din Codul de procedură civilă, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, probele invocate în susținerea apelului. La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Conform art. 369 alin. (1), lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Din materialele cauzei rezultă că, prin hotărârea din 07 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă, acțiunea depusă de ÎMGFL nr.16, în procedura falimentului, a fost încasat, în mod solidar, de la Svetlana Morozova, Valerii Morozov, Olga Morozova, Igor Morozov și Alexei Morozov în beneficiul ÎMGFL nr.16 datoria pentru consumul energiei termice, pentru perioada martie 2017 – februarie 2020, în mărime de 25 297,41 de lei și taxa de stat în beneficiul statului în mărime de 758,92 de lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 05 octombrie 2020, Svetlana Morozova și Valerii Morozov, reprezentați de avocatul Veaceslav Roșca, au declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 07 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea hotărârii primei instanțe cu emitere unei noi decizii privind respingerea acțiunii.

Prin încheierea din 23 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel, fiind acordat termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii apelanților Svetlana Morozova și Valerii Morozov, reprezentați de avocatul Veaceslav Roșca, pentru depunerea cererii de apel în conformitate cu prevederile art. 364 – 365 din Codul de procedură civilă, inclusiv în limba de stat și într-un număr egal cu participanții la proces, și prezentarea dovezii achitării taxei de stat în suma de 569,19 de lei. Concomitent, s-a explicat apelanților că, în caz dacă nu va lichida neajunsurile indicate cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

Totodată, Colegiul menționează că, încheierea instanței de apel a fost recepționată de către reprezentantul apelanților Svetlana Morozova și Valerii Morozov - avocatul Veaceslav Roșca la adresa indicată în cererea de apel (f.d. 75), la 04 decembrie 2020, fapt confirmat prin aplicarea semnăturii pe avizul de recepție, anexat la materialele cauzei. (f.d.76)

La 18 decembrie 2020, Svetlana Morozova și Valerii Morozov, reprezentați de avocatul Roșca Veaceslav, au declarat apel motivat prin care au solicitat amânarea achitării taxei de stat pînă la prima ședință de judecată. (f.d.77-81)

Prin încheierea din 18 decembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, apelul declarat de Svetlana Morozova și Valerii Morozov, reprezentați de avocatul Veaceslav Roșca, a fost primită spre examinare și a fost fixată ședința de judecată pentru 02 martie 2021, ora 15:00. (f.d.83)

Totodată se mai reține că, Curtea de Apel Chișinău, a expediat înștiințarea participanților la proces (f.d.84), avînd în vedere faptul că, cauza civilă se examinează în procedura cererilor cu valoare redusă conform prevederilor art. art.276³ din Codul de procedură civilă, iar conform avizelor de recepție se atestă faptul că, apelanții Valerii Morozov, Svetlana Morozova, precum și avocatul Veaceslav Roșca care acționează în interesele apelanților Valerii Morozov și Svetlana Morozova, au recepționat înștiințarea, la 08 februarie 2021. (f.d.89-90).

Ca urmare, prin încheierea din 02 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituit apelul declarat de Svetlana Morozova și Valerii Morozov, reprezentați de avocatul Veaceslav Roșca din motiv că, apelanții nu au lichidat neajunsurile cererii de apel în termenul stabilit de instanța de apel prin încheierea de a nu da curs din 23 noiembrie 2020, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 111 alin. (1) – (4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a

momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Reieșind din prevederile art. 112 alin. (4) din Codul de procedură civilă, dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective. Din norma dată de drept rezultă că în cazul în care instanța de judecată a stabilit data și ora până la care trebuie efectuată acțiunea (operațiunea) procesuală, partea care trebuie să o execute are obligația de a îndeplini acțiunea (operațiunea) respectivă până la data și ora indicată în actul de dispoziție judecătorească. Termenul imperativ stabilit de către instanța de judecată (judecător) este unul obligatoriu și peremptoriu, aceluși prevăzut de lege. Mai mult ca atât, în cazul în care actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori într-o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora la care se încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de restituire a cererii de apel depusă de Svetlana Morozova și Valerii Morozov, reprezentați de avocatul Veaceslav Roșca, or, Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 23 noiembrie 2020 nu a dat curs cererii de apel, fiind acordat termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii apelanților Svetlana Morozova și Valerii Morozov, reprezentați de avocatul Roșca Veaceslav, pentru depunerea cererii de apel în conformitate cu prevederile art. 364 – 365 din Codul de procedură civilă, inclusiv în limba de stat și într-un număr egal cu participanții la proces, și prezentarea dovezii achitării taxei de stat în suma de 569,19 de lei.

La 18 decembrie 2020, Svetlana Morozova și Valerii Morozov, reprezentați de avocatul Veaceslav Roșca, în interiorul termenului acordat, a prezentat doar cererea de apel motivată, fără a anexa dovada de plată a taxei de stat în sumă de 569,19 de lei. Totodată prin cererea de apel motivată au solicitat amânarea achitării taxei de stat până la prima ședință de judecată.

Prin încheierea din 18 decembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cererea de apel declarată de Svetlana Morozova și Valerii Morozov, reprezentați de avocatul Veaceslav Roșca a fost primită spre examinare și a fost fixată ședința de judecată pentru data de 02 martie 2021, ora 15:00 (f.d.83),

Astfel, în termenul acordat suplimentar cu privire la achitarea taxei de stat până la prima ședință de judecată, Svetlana Morozova și Valerii Morozov, reprezentați de avocatul Veaceslav Roșca nu a înlăturat în termenul stabilit neajunsurile indicate în încheierea instanței, după cum și-a asumat obligațiile în cererea de apel motivată.

În conformitate cu art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătorească, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în

judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Conform art. 102 alin. (6) din Codul de procedură civilă, citația sau înștiințarea se trimite la adresa menționată de parte sau de un alt participant la proces.

Potrivit art. 105 alin. (1) și (5) din Codul de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței. Citația sau înștiințarea adresată unei organizații se înmânează persoanei cu funcție de răspundere respective contra semnătură pe cotor sau, în cazul absenței acesteia, se înmânează în același mod unui alt angajat, considerându-se recepționată de organizație.

Prin urmare, odată ce Svetlana Morozova, Valerii Morozov, precum și avocatul Veaceslav Roșca care acționează în interesele apelanților au recepționat încheierea din 18 decembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, încă la data de 08 februarie 2021, urmau să se folosească cu bună-credință de drepturile sale procedurale și să depună diligența pentru a prezenta dovada de achitare a taxei de stat în adresa Curții de Apel Chișinău până la expirarea termenului-limită stabilit de instanță, și anume până la prima ședință de judecată, la caz, 02 martie 2021, ora 15:00, după cum și-au asumat obligațiile în cererea de apel motivată.

Cu atât mai mult, recurenții/apelanții Svetlana Morozova, Valerii Morozov, precum și avocatul Veaceslav Roșca care acționează în interesele apelanților au dispus de suficient timp începând cu 08 februarie 2021 – până la 02 martie 2021, de a înlătura neajunsurile invocate în încheierea din 23 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău. Cu toate acestea, Svetlana Morozova, Valerii Morozov, precum și avocatul Veaceslav Roșca care acționează în interesele apelaților nu au întreprins nicio măsură, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini actele de procedură în termenii stabiliți de instanța de apel, manifestând în acest sens un comportament de rea-credință la folosirea a drepturilor sale procedurale.

La acest capitol se rețin dispozițiile art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care stipulează că, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Implicit, Colegiul punctează că, odată inițiind procedura de apel, apelanta/recurenta urmează să se intereseze periodic de soarta dosarului. Or, părțile trebuie să ia măsuri în intervale rezonabile de timp pentru a afla despre progresul procedurilor judiciare despre care aceștia cunosc, în plus, pornită la cererea de apel depusă de Svetlana Morozova și Valerii Morozov, reprezentăți de avocatul Veaceslav Roșca.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, circumstanțele relatate denotă că apelanta/recurenta și-a neglijat valorificarea în termen a drepturilor procedurale.

De altfel, art. 10 alin. (3) din Codul de procedură civilă statuează expres că, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În corolar, Colegiul reține ca fiind întemeiată concluzia instanței de apel privind restituirea apelului ca urmare a neconformării indicațiilor instanței de apel în termenul acordat, având în vedere că legislația în acest sens reglementează expres și cert termenele, precum și condițiile de acceptare a cererilor de apel. Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Din considerentele menționate, având în vedere că, instanța de apel la emiterea încheierii contestate s-a conformat prevederilor legale corelate cu circumstanțele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat și va menține încheierea contestată.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Svetlana Morozova.

Se menține încheierea din 02 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 16 din mun. Chișinău, în procedura falimentului, împotriva Svetlanei Morozova, Valerii Morozov, Olgăi Morozova, Igor Morozov și Alexei Morozov cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru